

Ztracený

Dobrý den, nebo dnes možná spíše bonjour mesdames et messieurs!

Slavíme Velikonoce. A o Velikonocích se stalo mnoho tajemných věcí. Ježíš a s ním i Bůh zemřel, ale Velikonoce našťestí dávají i jinou perspektivu. Dnešní text, který budeme číst je vlastně hrozně zvláštní. Je krátký, neukončený jako seriál Ulice, čeká na nějaké dramatické rozuzlení, které je přítomné jen v náznaku. Vybízí možná k takové drobné kriminalistické, detektivní práci, která nutí člověka si dávat věci na základě nepatrných indicií dohromady. A snad jej možná vystihne následující video: <https://www.youtube.com/watch?t=4526&v=2dDrCFXN2hI&feature=youtu.be>

Čtení Jan 20, 1-10

Příběh začíná, kdy jindy než za tmy, v hluboké noci, krajině spícího ticha, v temnotě, která je rájem zlodějů a jiných pochybných živlů, temných sil, tam kvete zločin, tam se ukazuje kdo, je kdo. Nocí jde postava ženy, která si klestí cestu temnotou kolem, ale i vevnitř. Byla to Marie z vesnice Magdaly, které Ježíš v jednu chvíli zachránil její dost temný život. Dle Lukáše z ní vyhnal Ježíš sedm démonů. Něco, co jí svazovalo, bránilo žít plnohodnotný svobodný život bylo díky Ježíši pryč. Teď se prodírá znovu temnotou vnitřní i tou kolem ní. Jedna věc ale jakoby i ve tmě zasvítí – hrob. Je totiž odvalený. V noci je tma, ale i tak je vidět tahle skutečnost. První náznak. A zároveň klíčová otázka celého případu: kde je Ježíš? Marie ale nic víc neřeší. Místo, aby věc víc prozkoumala běží k Petrovi a učedníkovi, kterého měl Ježíš rád, k jeho nejbližším. Že prý vzali Pána z hrobu a že sama neví, kam ho pohřbili. Zajímavé, že po tom totálním Ježíšově neúspěchu, který skončil jeho smrtí ho stále nazývá Pánem. Petr i Jan běželi – mohli zůstat, mohli upadnout do ještě větší frustrace, ale přesto vyšli. Vyběhli. V tom pomyslném závodě za záhadou zmizelého těla vyhrál Jan, který se odváží dál než Marie – nahlédne do hrobu a vidí další indicii – lněná plátna, kterými se obvazovalo mrtvé tělo. Ale ani on víc nezjistí. Petr ale dovnitř hrobu vstoupí, zajistí takřkajíc místo činu a všimne si ještě jednoho malého detailu: kromě plátna vidí i pečlivě smotaný šátek, roušku, která mrtvému přikrývala hlavu. Doteď se dalo uvažovat o krádeži těla z řad Ježíšových nepřátel, ale proč by si kdo dával práci, aby dříve nebo později rozkládající se tělo vysvlékal z obvazů, látek, roušek, a ještě to úhledně skládal? Ten, kdo by chtěl ukrást tělo, dělal by to přece nejjednodušším a nejrychlejším způsobem. Působí to nanejvýš podezřele. Jan se nějaké době podívá na danou věc ještě jednou, vejde dovnitř a dojde k jistému závěru. Byť to není pravděpodobná, důkazy svědčí o opaku. Ten mrtvý Ježíš, kterého Marie nazvala Pánem, je skutečně Pánem.

Mělo smysl, že nezůstali sedět doma ale vyběhli se na to všechno podívat. Protože ten Ježíš je skutečně Pánem, jak říká to staré křesťanské vyznání. *Ježíš - tedy ten ukřižovaný, je - tudíž žije - Pánem* – tudíž to byl skutečně ten, za koho se vydával.

Ale odpusťte. Jan a já spolu s ním se Vás snažím přesvědčit, že Ježíš žije na základě jeho svědectví plynoucích z jeho snad příliš smělých úvah – ale není to málo? Jestli Ježíš vstal z mrtvých, tak proč Jan neužije trochu lepší a průkaznější argumentaci? Mezi řádky pravda

dodá, že dosud nevěděli, že podle Písma má vstát z mrtvých. Ano, Bible jako osvědčené dědictví předchozích generací, jako svědectví o životě, který se osvědčil generacím od starověku až podnes je dobrý argument. Ale jen pro někoho, kdo už sám zkusil. Pro Vás snad platí, ale co zbytek? O tom, že Ježíš vstal z mrtvých musí být nějaký důkaz – nejlépe sám živý Ježíš. Ne těchto pár nepatrných náznaků. Spoiler alert: Ježíš se ukáže v další díle lidem okolo. Ukáže jim, že žije. Ale vlastně jen těm. Svým učedníkům a učednicím.

A ten problém pořád trvá – proč jen těch pár lidí? Jak jim můžu věřit? Nejsou jen oběti nějaké davové psychózy? Autosugesce? Proč se ten Ježíš neukázal světu? Argumentů, že si učedníci nevymýšlejí je víc – už jen to, kolik jich za víru v živého Ježíše zaplatilo životem, když před tím Ježíše zapřeli, může být náповědou. A i když se neukázal světu, svědků, kterým se zjevoval mělo být několik stovek. Že na základě Ježíšova života a slov vzniklo největší hnutí všech dob, které přitahuje a mění životy snad o něčem taky svědčí (i proto hledáme křesťanského terénního pracovníka). Anebo že jako první svědek vzkříšení byla postavena žena. Kdyby si učedníci vymýšleli, použili by v době tvrdého patriarchy raději svědectví muže... Ale proč se neukázal všem? Proč to skrývat pár vyvoleným? Proč lépe nevyhověl vědeckým experimentálním standardům?

A možná právě to je to důležité na dnešním textu. Že jenom ten, kdo je ochotný mít otevřené oči, uši, svoje smysly, vnímání, ale i nejhlubší já, kdo je schopen se měnit svoje zažité pohledy, nechat se překvapovat, nebetonovat svoje myšlení v jeden velký neměnný a těžkopádný prefabrikát, tomu se ten Ježíš ukáže. Ježíš se jistě ukázal i natvrdejším z učedníků, dokonce i těm, kteří stáli výslovně proti Němu – jako třeba Pavlovi. A někdy se i nám staví do cesty nepřeslechnutelně. Ale ten dnešní text nás vede přeci jen jinudy. Ukazuje ke vzkříšenému Ježíši, který k nám promlouvá v první řadě tím tichým nepatrným hlasem. Hlasem možná malých náznaků, impulsů, indicií, které nám mohou připadat tak všední. Ba právě všední. Ale nejsou. To, že Ježíš žije a žije i pro nás, že je živý i nám a jako živý k nám mluví i dnes. Jan nás chce o tom přesvědčit, ale nebere nám zodpovědnost za naše hledání. Přesvědčuje nás skrze svědectví o vlastně drobných detailech, které potkal a které ho dovedli k tomu, že uvěřil.

Nejprve skrz svědectví ženy – nedůvěryhodného svědka té doby, skrze odvalený hrob, který ve tmě jakoby zářil, skrze obvazy, svinuté roušky.... A možná právě tohle: lidi, od kterých to nečekáme, věci, které jsou možná malé a všední...v nich promlouvá k nám Ježíš, který žije. Ať prožíváme cokoliv, i když se nám nedaří a všude beznaděj – tak jako v tom našem příběhu. Bůh se vtěluje, tak jako tehdy do Ježíše, i dnes do lidí, ale i nepatrností všedního dne. Do situací, které nás každý den zastihnou. Stejný Ježíš, který sytil hladové, uzdravoval nemocné, napomínal nabubřelé, učil vzdělané i nevzdělané, tenhle Ježíš žije i v naší skutečnosti. A chce s námi dělat to samé. Všude tam, kde se během dne potkáme s něčím, co nás povede někam dál, co nás povzbudí, napomene, když je třeba, co vede k dobrému, k pokoji, k větší otevřenosti, věrnosti, co nás vede blíž k Bohu, tohle je Ježíš. <https://youtu.be/ZkHXkrej7bc?t=4002>

Papež František mimochodem, aniž jsme si to s ním a Davidem konzultovali, napsal své poslední kázání právě na tento text. A jde tam dost podobným směrem:

Musíme ho neustále hledat. Protože pokud vstal z mrtvých, pak je přítomen všude, přebývá mezi námi, skrývá se a zjevuje se i dnes v sestřích a bratrech, které potkáváme na cestě, v těch nejobyčejnějších a nepředvídatelných situacích našeho života. Je živý a je s námi stále, kanou mu slzy trpících a přispívá ke kráse života skrze malé skutky lásky, které každý z nás koná.

Velikonoční víra, která nás otevírá setkání se Zmrtvýchvstalým Pánem a vede nás k jeho přijetí do našich životů, je tedy vším, jen ne statickým řádem nebo tichým usazením v nějaké náboženské jistotě. Naopak, Velikonoce nás uvádějí do pohybu, nutí nás běžet jako Marie Magdaléna a učedníci; zvou nás k tomu, abychom měli oči schopné „vidět za horizont“, vnímat Ježíše, Živého, jako Boha, který se zjevuje a je přítomen i dnes, který k nám promlouvá, předchází nás a překvapuje nás. Stejně jako Marie Magdaléna můžeme každý den zažívat ztrátu Pána, ale také se můžeme každý den vydat na cestu, abychom ho znovu hledali, s jistotou, že se nechá najít a osvítí nás světlem svého Zmrtvýchvstání.

To je přístup, který nám Jan nabízí. Abychom byli Poirot, detektivy, kteří Ho hledají všude kolem sebe jako indicie a důkazy. Abychom vykročili a nebáli se života, ale abychom jako ti tři vyběhli. Abychom se nedrželi těch svých zažitých jistot, třeba i biblických, ale s Bibli v ruce, která je plná příběhů lidí, kteří ji sami v ruce nemohli držet, a přece ve světě zaslechli ten často tichý Boží hlas, se vydali za Ním. Nakonec se to vyplatilo, ale museli sami překonat svoji komfortní zónu. Ježíš žije a mluví. Mluví i dnes. Skrze Bibli, která je poslední autoritou pro nás křesťany, když v ní hledáme a nepotvrzujeme si v ní naše zaběhlé názory. Vždyť s takovou by sama nikdy nevznikla, s takovou by nemohly přijít její často revoluční skutečnosti. Vzkříšený a živý Ježíš ale mluví i mimo ni. Vždyť o tom Bible sama svědčí. Abychom ji brali vážně, a proto abychom se dívali i kolem sebe, pečlivě rozlišovali, aby se náš život nestal jen sérií zakonzervovaných odtažitých pravd, ale byl něčím živým a dynamickým jako Bůh a Ježíš sám. Ježíš, který je dodnes oslovující ne jako dogmatik, ale jako milovník a dárce života v jeho šíři a plnosti, ve kterém se nám dává. Proto křesťanství není dogma, ale živý Ježíš sám. Který k nám i dnes mluví možná tiše, ale pořád mluví ve věcech možná malých. A proto budme bdělí jako Poirot či Jan a vezměme život vážně třeba i v těch věcech malých. Tak to všechno přece pro nás začalo. Tak najednou nebyl pro nás ztracený.

Amen.